

RIGSBUDSMANDEN I GRØNLAND

Samtlige ministerier mv.

Dato: 2. april 2007

J.nr.: 323-0001

Indberetning marts 2007

Politiske forhold.

Landstingets forårssamling 2007.

Landstinget indledte sin forårssamling 2007 den 9. marts 2007. Samlingen er planlagt til afslutning den 2. maj 2007. Der indberettes særskilt og dagligt fra landstingssamlingen. Derfor indeholder min månedsindberetning ikke emner fra landstingssamlingen. Landstingssamlingen er naturligt den væsentligste politiske begivenhed, mens denne står på.

Strukturreform i den offentlige sektor i Grønland.

Jf. tidligere indberetninger, bl.a. min indberetning for december måned 2006 og landstingsindberetninger, er der fortsat en betydelig politisk debat om den kommende strukturreform i den offentlige sektor i Grønland.

Efter et møde blandt borgmestrene den 14. marts 2007 har disse bl.a. udtalt, at tidspunktet for kommunesammenlægningerne bør udskydes til den 1. januar 2010. Borgmestrene udtrykte endvidere utryghed ved, om forudsætningerne for et samlet beregnet besparelspotentiale som følge af strukturreformen på 220 mio. kr. fortsat vil være gældende. Borgmestrene har dog understreget, at der fortsat er fuld opbakning til strukturreformen og at der fortsat er enighed om ønskerne for sammenlægninger i de kommende storkommuner.

Under det samme møde har de grønlandske kommuners landsforening KANUKOKA, borgmestrene og kommunaldirektørerne den 14. marts 2007 gennemgået og drøftet status for strukturreformarbejdet. Der er enighed om, at anlægsområdet generelt set skal overdrages til kommunerne i umiddelbar forlængelse af kommunesammenlægningerne, sammen med boligområdet og ansvaret for byggemodningen. Kommunerne er ligeledes interesserede i at overtage ansvaret for driften af lufthavne og havne og der er villighed til at overtage energiforsyningsvirksomheden Nukissiorfiit i et fælleskommunalt selskab.

Ansvar for forhandling af kontrakter på transport- og forsyningsområdet bør undergå en nærmere analyse i samarbejde med Hjemmestyret.

Kommunerne mener også, at de sociale områder med refusion fra hjemmestyret skal overdrages til kommunerne i umiddelbar forlængelse af kommunesammenlægningerne. De landsdækkende handicapinstitutioner og ansvar for handicappede, som opholder sig i Danmark, bør fortsat varetages centralt, men kommunerne ønsker hele ansvaret for handicappede i Grønland overdraget i umiddelbar forlængelse af kommunesammenlægningerne. De landsdækkende børne- og ungeinstitutioner bør ligeledes overdrages til kommunerne i umiddelbar forlængelse af kommunesammenlægningerne. Overdragelse af forebyggelse, sundhedsplejen og hjemmesygeplejen bør underlægges en nærmere analyse.

I en kommentar til borgmestrenes udtalelser fastholder Landsstyreformand Hans Enoksen, at reformen skal gennemføres i 2009 samt at der er potentiale til besparelser i størrelsesordenen 220 mio. kr. ud af den offentlige sektors årlige driftsudgifter.

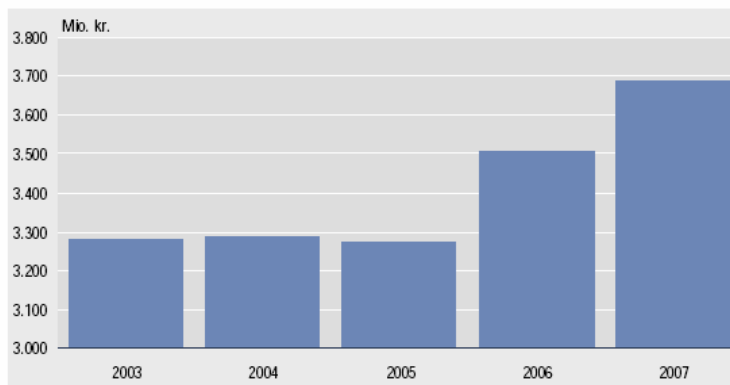
Offentlige finanser.

I tilknytning til debatten om de fremtidige relationer mellem kommunerne og Grønlands Hjemmestyre kan det oplyses, at Grønlands Statistik har offentliggjort nøgletal for de offentlige finanser i Grønland, baseret på kommunernes og Grønlands Hjemmestyres drifts- og anlægsbudgetter for 2007.

Kommunernes udgifter til social tryghed og velfærd budgetteres til 1.607 mio. kr. i 2007. Det svarer til en stigning på 120 mio. kr. eller 8,1 pct. i forhold til 2005. Udgifterne dækker over pensioner og service i forbindelse med pasning og pleje af børn og ældre. En stor del af stigningen kan tilskrives øgede bevillinger til anbringelser af børn og unge uden for hjemmet, forebyggelse mm.

De samlede kommunale drifts- og anlægsudgifter er budgetteret til 3.689 mio. kr. I forhold til regnskabsårene 2003-2005 er der i såvel 2006 som 2007 tale om betragtelig stigninger i de kommunale drifts- og anlægsudgifter, jf. nedenstående oversigt:

Kommunale drifts- og anlægsudgifter 2003-2007

Trods stigningen i udgifterne udviser kommunernes budgetter et samlet overskud på 50 mio. kr. i 2007. Overskuddet er dog noget mindre end i de foregående år, hvor det har ligget mellem 100 og 300 mio. kr. Den største kommunale indtægtskilde er overførsler fra hjemmestyret, der er budgetteret til 1.854 mio. kr. Indtægter fra indkomstskatter er budgetteret til 1.571 mio. kr. Øvrige indtægter er budgetteret til 314 mio. kr. og de samlede kommunale indtægter budgetteres til 3.739 mio. kr.

Hjemmestyret budgetterer med samlede udgifter på 5.670 mio. kr. og samlede indtægter på 5.808 mio. kr. Dermed udviser drifts- og anlægsbudgettet for 2007 et overskud på 137 mio. kr. Dette er ligeledes mindre end i de foregående år, hvor overskuddet har været over 300 mio. kr.

Erhverv og Økonomi.

KNI A/S - årsresultat for 2006 mm.

I forlængelse af min indberetning for december måned 2006 kan det oplyses, at bestyrelsen for det hjemmestyreejede selskab KNI A/S den 19. marts 2007 har godkendt koncernens regnskab for 2006. Årsregnskabet for 2006 for KNI A/S udviser et underskud for koncernen på 244,9 mio. før skat og et underskud på 152,2 mio. efter skat.

Resultatet uddybes med oplysning om, at rederiet Assartuivik og fødevarer virksomheden Arctic Green Food har givet et underskud på til sammen 136 mio. kr., hvortil kommer gælds eftergivelse og tabshensættelser i moderselskabet, relateret til disse 2 selskaber, på til sammen 103 mio. kr.

Bestyrelsesformand Simon Olsen oplyser, at arbejdet med at omstrukturere koncernen og afvikle dele af koncernens aktiviteter er forløbet godt og planmæssigt. Således overgår de operationelle aktiviteter i rederiet Assartuivik A/S pr. 1. april 2007 til Royal Arctic Line A/S, der ligesom KNI A/S ejes af Grønlands Hjemmestyre.

I datterselskabet Arctic Green Food A/S frasælges hovedparten af selskabets produktions- og indhandlingsanlæg.

Royal Greenland A/S overtager pr. 1. april 2007 selskabets anlæg i Nuuk, Kangaatsiaq samt 8 bygder i Vestgrønland. De 10 anlæg, der overtages af Royal Greenland A/S, skal fremover drives uden nogen form for tilskud fra Grønlands Hjemmestyre.

Det privatejede selskab Arctic Prime Fisheries oplyses at skulle overtage produktions- og indhandlingsanlæggene i Qaqortoq, Nanortalik og Kuummiut.

Arctic Green Food A/S vil herefter fortsat drive små anlæg i bygderne Savissivik, Qassimiut, Qaanaaq, Ikamiut, Attu og Napasog.

Selskabet oplyser, at bestyrelsen forventer at de igangsatte aktiviteter og initiativer samt fornyet fokus på selskabets kerneaktiviteter allerede fra første halvår 2007 vil betyde et samlet positivt resultat for KNI-koncernen.

Efter afskedigelse af selskabets tidligere koncernchef har bestyrelsen ansat Søren Lennert Mortensen som ny koncernchef, med virkning fra den 16. april 2007. Søren L. Mortensen har i begyndelsen af 1990'erne i en årrække været ansat som divisionschef i selskabet og siden bl.a. været direktør i boligselskabet INI A/S, der ligesom KNI A/S har hjemsted i Sisimiut Kommune.

Royal Greenland A/S.

I forlængelse af min indberetning for februar måned 2007 kan det oplyses, at bestyrelsen i det hjemmestyreejede selskab Royal Greenland A/S har besluttet at ansætte Flemming Knudsen som ny koncernchef med virkning fra den 1. maj 2007. Flemming Knudsen er i dag ansat som adm. direktør i Air Greenland A/S. Samtidig overgår konst. koncernchef Paaviaaraq Heilmann til en stilling som direktør i virksomheden med særligt ansvar for aktiviteterne i Grønland. Flemming Knudsen og Paaviaaraq Heilmann ansættes for en 4-årig periode og bestyrelsen tilstræber, at Paaviaaraq Heilmann efter periodens udløb vil være en relevant kandidat til stillingen som koncernchef.

Air Greenland A/S.

www.sermitsiaq.gl oplyser, at Air Greenland A/S (tidl. Grønlandsfly A/S) i 2006 fik et overskud på 90,8 millioner kroner før skat mod 67,8 millioner kroner året før.

Det angives, at selskabet har haft en stagnerende indtjening i rutetrafikken. Samtidig faldt mængden af fragt og post. Omvendt steg selskabets indtjening på grund af stigende efterspørgsel efter selskabets helikoptere, ikke mindst til heliskiing og efterforskning samt fortsat helikopteroperation i Uummanaaq-området. Dertil kom stigende charterproduktion på selskabets Atlantmaskiner.

Som efterfølger for Flemming Knudsen i stillingen som adm. direktør i selskabet har bestyrelsen ansat 38 årige Michael Binzer, der indtil for et år siden var ansat i Air Greenland i en årrække. Michael Binzer, er i dag ansat i Leisure Sales hos SAS Danmark.

Air Greenland A/S ejes af SAS, Grønlands Hjemmestyre og den danske stat.

Fastlåst situation på det private arbejdsmarked.

En langvarig krise i overenskomstfornyelserne mellem Grønlands Arbejdsgiverforening og SIK er fortsat uløst og uden tidshorisont for en løsning. Overenskomsterne, som omfatter ca. 6.000 lønmodtagere, udløb den 1. april 2006. Striden drejer sig om et krav fra SIK's side om at arbejdsgiverne skal forpligtes i overenskomsterne til at genoptage indbetalinger til SIK's fonde. Dette arbejdsgiverbidrag blev afskaffet med overenskomstaftalerne i 2003.

Under et delegeretmøde i Grønlands Arbejdsgiverforening den 17. marts 2007 opfordrede formand Henrik Sørensen til, at overenskomstforhandlingerne genoptages. For at løse den omtalte strid har Grønlands Arbejdsgiverforening foreslået en løsningsmodel, hvor SIK kan få finansieret sit behov for tillidsmandsuddannelse via den nye arbejdsmarkedsafgift, som virksomhederne under Grønlands Arbejdsgiverforening hvert år indbetaler cirka 20 millioner kroner til.

Forbundsformand i SIK Jess G. Berthelsen har til avisen Sermitsiaq sagt, at han ikke har meget fidus til Grønlands Arbejdsgiverforenings tilbud. – Hvis vi accepterer det, bliver vi bombet mere end 50 år tilbage, sagde han.

Moderat stigning i forbrugerpriserne.

Grønlands Statistik oplyser den 13. marts 2007, at forbrugerpriserne steg med 2,3 pct. fra 1. januar 2006 til 1. januar 2007.

Grønlands Statistik kommenterer tallet med, at udviklingen i husleje m.v. giver et pænt bidrag til inflationen. Huslejerne er i gennemsnit steget med over 5 pct. Central- og fjernvarme m.v. har ligeledes fået et løft på omkring 10 pct. Udviklingen i priserne på telefon, porto mv. bidrager med fald i priserne. Det skyldes først og fremmest nedsættelsen af telefontaksterne. Også inden for beklædning mv. har der været prisfald. Energipriserne er siden juli 2006 steget med godt 1 pct. Hermed er den senere tids meget kraftige stigninger i energivarer aftaget.

Andet.

Selvmoedsadfærd blandt unge i Grønland.

MIPI (Grønlands Hjemmestyres videnscenter om børn og unge) offentliggjorde den 12. marts 2007 i samarbejde med Grønlands Hjemmestyres forebyggelsesafdeling "Paarisa" en analyse lavet af Statens Institut for Folkesundhed om selvmordsadfærd blandt unge.

En tredjedel af de unge, der indgår i undersøgelsen har alvorlig tænkt på at begå selvmord, og 23% af de unge har forsøgt at begå selvmord. Undersøgelsen viser, at der er en markant geografisk forskel på forekomsten af selvmordsforsøg blandt drenge og piger. Mere end 50 ud af 100 af unge i Østgrønland mod 33% af de unge i Nordvestgrønland, og kun 15% af de unge i Nuuk og 20% af de unge i Sydvestgrønland har forsøgt at begå selvmord.

Analyserne viser, at der både for pigerne og drengene er en stærk sammenhæng mellem symptomer på depression og selvmordsadfærd, og betydningen af andres selvmord er stor.

For drengene har desuden faktorer som at være uønsket alene betydning for selvmordsforsøg og brud med kæreste har betydning for alvorlige selvmordstanker.

For pigerne er det seksuelle overgreb, der har den største betydning for selvmordsforsøg og desuden har det at være uønsket alene betydning for selvmordsforsøg. At have problemer med at tale med forældre har en betydning for alvorlige selvmordstanker hos pigerne.

Undersøgelsen bygger på en spørgeskemaundersøgelse, besvaret af 508 15-17 årige og enkelte 18-årige unge i Grønland. Undersøgelsen kan hentes fra institutionernes hjemmesider www.mipi.gl og www.paarisa.gl.

Grønlands Hjemmestyres Natur- og Miljøpris.

For første gang har hjemmestyret uddelt en natur- og miljøpris i Grønland. Prisen er indstiftet for at det grønlandske samfund kan vise påskønnelse af personer, virksomheder, institutioner eller organisationer, der som foregangsmænd og ildsjæle er med til at løfte

natur- og miljøbevidstheden hos os alle, eller som med deres projekter yder en konkret indsats for at forbedre og værne om miljøet og naturen.

De penge der følger med prisen skal dels ses som et skulderklap fra samfundet til den eller de der yder en ekstraordinær indsats for at bevare eller bevidstgøre om vores enestående natur, dels som en kontant håndsrækning til at gennemføre de aktiviteter der gavner naturen og miljøet i Grønland.

Landsstyremedlemmet for Sundhed og Miljø Agathe Fontain overrakte Grønlands Hjemmestyres Natur- og Miljøpris 2007 til 2 modtagere: ICC Grønland og naturvejlederne under Asilerisoq. Priserne på 50.000 kroner blev givet for ICC's Sila-Inuk projekt, som er et forskningsprojekt om klimaændringernes betydning for befolkningen her i Grønland. Og til naturvejlederne for deres arbejde med at engagere befolkningen i bevaringsarbejdet

Besøg af Frankrigs Ambassadør Anne Gazeau-Secret.

Ambassadør Anne Gazeau-Secret gennemførte en orienteringsrejse i Grønland i dagene 13. – 19. marts 2007, hvor jeg den 16. juni havde besøg af Anne Gazeau-Secret med følge.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller